

VENDIM
Nr.178, datë 8.11.2001

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Gjergj Sauli,	Anëtar i ^{““““}
Alfred Karamuço,	Anëtar i ^{““““}
Kujtim Puto,	Anëtar i ^{““““}
Kristofor Peçi,	Anëtar i ^{““““}
Petrit Plloçi,	Anëtar i ^{““““}
Tefta Zaka	Anëtar i ^{““““}
Sokol Sadushi	Anëtar i ^{““““}
Zija Vuci,	Anëtar i ^{““““}

me sekretare Arbenka Lalica, më datë 26.6.2001, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.60 Akti që i përket:

KËRKUES: AVOKATI I POPULLIT, zoti Ermir Dobjani.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

- 1.KUVENDI I SHQIPËRISË, në mungesë
- 2.KËSHILLI I MINISTRAVE, në mungesë
- 3.MINISTRIA E FINANCAVE, në mungesë

OBJEKTI:

Shfuqizimi si antikushtetues i ligjit nr.8377, datë 22.7.1998 “Për shpalljen e moratoriumit për detyrimet e pashlyera të ish-Ndërmarrjeve të Tregtisë së jashtme të Republikës së Shqipërisë kundrejt kreditorëve të huaj”.

BAZA LIGJORE: Nenet 7, 42/1 e 134/dh të Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës Evropiane “Për ruajtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore”; neni 24 ligjit nr.8454, datë 4.2.1999 “Për Avokatin e Popullit”.

Shfuqizimin e këtij Avokati i Popullit e ka kërkuar për këto shkaqe:

Përmbajtja e nenit vjen në kundërshtim me nenin 7 yë Kushtetutës, ku sanksionohet ndarja dhe ballancimi i tre pushteteve pasi lejon ndërhyrjen direkte të një pushteti tjetër në kompetencat që i garanton Kushtetuta pushtetit gjyqësor. Pezullimi i gjykimeve dhe i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore janë prerogative të natyrshme të këtij të fundit, pasi në këtë rrugë ka ecur edhe praktika e Gjykatës Kushtetuese në zgjidhjen që ajo i ka dhënë këtij problemi me vendimin e sj nr.9, datë 31.7.1995.

Gjatë gjykimit ai e ka zgjeruar objektin e kësaj kërkesë dhe ka kërkuar shfuqizimin e krejt ligjit, duke parashtruar edhe shkaqe të tjera në mbështetje të kësaj teze.

GJYKATA KUSHTETUESE

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Zija Vuci, kërkuesin i cili kërkoi të shfuqizohet i gjithë ligji “Për shpalljen e moratoriumit” si dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë me vendimin nr.2320, datë 21.5.1997 e ka detyruar Ndërmarrjen Shtetërore Alkop Tiranë t’i paguaj firmës tregtare turke “Adria Ulusbararasi” 515694 dollarë USD dhe 483534 marka gjermane për llogari të një borxhi që rrjedh nga marrëdhëniet

kontraktore midis kësaj të fundit dhe ish-ndërmarrjeve të Tregtisë së jashtme të shtetit Shqiptar.

Mbi ankimin e anës së paditur Alkopolit Tiranë, çështja i ka kaluar për shqyrtim Gjykatës së Apelit Tiranë, e cila me vendim nr.2504, datë 31.10.1997 ka vendosur pushimin e gjykimit.

Kundër këtij vendimi ka bërë rekurs Shaban Yildyrum, president i firmës turke. Kolegji civil i Gjykatës së kasacionit me vendimin nr.975, datë 16.6.1998 ka vendosur prishjen e vendimit të sipërm të Gjykatës së Apelit dhe dërgimin e çështjes për rigjykim po në këtë gjykatë por me tjetër trup gjykues. Nga ana e kësaj gjykate çështja është vënë në lëvizje dhe më datë 7.10.1998. Ajo duke zbatuar paragrafin e tretë të nenit 1 të ligjit nr.8377, datë 22.7.1998 “Për shpalljen e moratoriumit për detyrimet e pashlyera të ish-ndërmarrjeve të Tregtisë së jashtme të Republikës së Shqipërisë kundrejt kreditorëve të huaj”, ka vendosur pezullimin e shqyrtimit të çështjes pasi kjo dispozitë urdhëron pezullimin e të gjitha çështjeve civile që janë në shqyrtim në çdo hallkë gjyqësore si edhe të vendimeve gjyqësore që kanë marrë formë të prerë ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Gjykata e Apelit Tiranë e ka vënë përsëri në lëvizje këtë çështje dhe me vendimin nr.370, datë 13.4.2000 në bazë të nenit 468 të Kodit të procedurës Civile, pa prainë e palëve ka vendosur, prishjen e vendimit nr.2320, datë 21.5.1997 të Gjykatës së Rrethit Tiranë dhe pushimin e gjykimit të çështjes.

Në këto rrethana firma tregtare turke “Adria Ulusbararasi” nëpërmjet titullarit të saj i është drejtuar për zgjidhjen e këtij problemi Avokatit të Popullit, i cili ka bërë kërkesë në Gjykatën Kushtetuese, duke kërkuar shfuqizimin si antikushtetues të ligjit të sipërpërmendur.

Gjykata Kushtetuese pa i hyrë çështjes në themel arriti në konkluzion se kjo kërkesë e Avokatit të Popullit duhet të rrëzohet.

Një zgjidhje e tillë gjen mbështetje në nenin 134 pika 2 të Kushtetutës. Në vështrim të kësaj dispozite Avokati i Popullit nuk legjitimohet të verë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese. Çështja që ai ka ngritur dhe që ka për objekt shfuqizimin si antikushtetues të këtij akti normativ të organit ligjvënës një lidhet me interesat e tij. Asnjë normë e këtij ligji nuk del të ketë prekur strukturën organizative të institucionit që ai drejton, të ketë cënuar sadopak statusin e tij si person ose të punonjësve të tjerë të këtij institucioni, apo ta ketë penguar atë në ushtrimin e kompetencave që kanë lidhje me funksionin e tij, rrethana këto që përmenden në mënyrë indikative edhe në vendimin interpretues nr.49, datë 31.7.2000 të Gjykatës Kushtetuese. Pra, pa qenë të pranishme këto rrethana Avokati i Popullit nuk mund t’i drejtohet gjykatës Kushtetuese dhe ta investojë atë në shqyrtimin e çështjes.

E njëjër është poezia e tij edhe përsa i përket çështjeve që i takojnë juridiksionit të gjykatave të zakonshme. Në këto gjykime Avokati i Popullit kur nuk ka vetë interes nuk mund të ndërhyjë me cilësinë e palës ose të reagojë kundër vendimeve të këtyre organeve, duke i kërkuar Gjykatës Kushtetuese që t’i deklarojë ato antikushtetuese.

Në këto raste është vetë individit ai që ka të drejtë të vërë në lëvizje këto gjykata, madje edhe Gjykatën Kushtetuese, kur gjatë gjykimit të zakonshëm nuk janë respektuar kërkesat për një proces të rregullt ligjor.

Veç kësaj, në çdo fazë dhe shkallë të këtij gjykimi si individit ashtu edhe gjykaa kryesisht, kanë të drejtë të vënë në dyshim kushtetutshmërinë e ligjit që do të zbatohet në çështjen konkrete dhe nëqoftëse gjykata çmon se ai vjen në kundërshtim me Kushtetutën, nuk e zbaton atë, por në bazë të nenit 145 të Kushtetutës pezullon gjykimin e çështjes dhe aktet ia dërgon gjykatës Kushtetuese që të shprehet kjo për kushtetutshmërinë e ligjit.

Pra, të drejtën për t’i kundërshtuar këto akte të pushtetit legjislativ dhe atij gjyqësor në Gjykatën Kushtetuese nuk e ka Avokati i Popullit. Në këto raste, Avokati i Popullit edhe në bazë të nenit 24 të ligjit të tij organik ka vetëm të drejtën e rekomandimit dhe jo të kërkesës në Gjykatën Kushtetuese.

Kompetenca më të gjea ka Avokati i Popullit në sferën e veprimtarisë së administratës publike. Në bazë të nenit 60 të Kushtetutës funksionin e tij për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe interesave të ligjshme të individit, ai mund ta ushtrojë pa kufizim. Kur këto vlera shkelen ose cënohen nga veprimet dhe mosveprimet e parregullta ose të paligjshme të organeve të administratës publike, qofshin ato edhe akte me karakter normativ, ai ka të drejtë t’i kundërvihet këtyre edhe duke ngritur kërkesa në Gjykatën Kushtetuese për shfuqizimin e akteve të tilla si antikushtetuese.

Në këtë rrugë ka ecur edhe praktika gjyqësore e kësaj Gjykate. Në një rast që i përket vendimit nr.26, dtë 24.4.2001, kjo e ka legjitimuar Avokatin e Popullit si subjekt aktiv në gjykim dhe ka pranuar kërkesën e tij për shfuqizimin si antikusthetues të pikës 1, shkronjës “c” të Vendimit nr.119, datë 18.3.2000 të Këshillit të Ministrave, pikërisht sepse ku akt ishte nxjerrë nga një porgan i administratës

publike.

Ndryshe qëndron problemi që ngrihet në kërkesën objekt i këtij kontrolli kushtetues. Avokati i Popullit kërkon shfuqizimin e një ligji që dihet se nuk është akt i organeve të administratës publike. Prandaj, gjykata Kushtetuese duke iu referuar përmbajtjes së nenit 134, pika 2 dhe nenit 60 të Kushtetutës dhe duke i interpretuar këto dispozita të lidhura me njëra-tjetrën arrin në përfundimin se në kushtet kur objekt i kësaj kërkesë është shfuqizimi i një ligji për të cilin Avokati i Popullit nuk ka interes dhe jo shfuqizimi i një akti të organeve të administratës publike, atij i mungon legjitimimi sepse nuk ka cilësitë e subjekteve që kanë të drejta ta vënë atë në lëvizje.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në bazë të nenit 134 të Kushtetutës si dhe nenit 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë“, me shumicë votash

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës për mungesë legjitimimi.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi fitën e botimit në Fletoren Zyrtare.